

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 12
datumom naslednjega dne 1
mesecno po pošti D 12-50
semestrno D 20-50, dostavljeno
D 14—, na izkazilo D
izdati po dogovoru.
Naročila se pošiljajo TABOR
MARIBOR, Jurčičeva ulica 2.

Postnina plačana v gotovini

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 2, 1. nadstropje.
Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, doma. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštnoskrbni
številka 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi ne vrnejo.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 29. julija 1923.

Številka: 169

SLS ima besedo!

Maribor, 28. julija.

Slovenska ljudska stranka je danes formalna zavezna Radičeve stranke. Res je, da ima druga načela in da je njena strankarska samoodločba neokrnjena. Klerikalna stranka pa se je zvezala s hrvatskimi republikanci z namenom, da doseže rešitev izvestnih državnopravnih vprašanj. V boju za ta skupen cilj je takozvani federalistični blok enoten. — Ravno zato, ker obstoji skupen blok, ne more biti eni skupini vseeno, kako se bori druga skupina. V osnovnih vprašanjih si morajo biti zavezniki edini, tudi takrat, kadar podirajo ne glede nato, ali bodo skupno zidali ali ne. Iz tega vzroka organi SLS zagovarjajo Radiča in njegovo taktiko in ga priznavajo za odgovornega predstavitelja hrvatskega naroda.

Klerikalni listi se neradi spuščajo v meritorne izjave glede Radiča, a da se ne zamerijo, skušajo dati njegovim besedam kak drug pomen; če n. pr. Radič govori o hrvatski državni samostojnosti, tedaj to ne pomeni, da se bo Hrvatska ločila iz sedanjih države, ampak da si hoče priboriti notranjo samostojnost. — Radič tedaj govori v metaforah kakor kak prerok. Klerikalci se sicer zavedajo, da bi bila slovenska in hrvatska avtonomija že pod streho, če bi Radiču šlo za realno politiko in za delo v ustavodajni skupščini in v parlamentu, toda njim je za sedaj potrebna Radičeva zveza, sedaj, po tolikih neuspehih v Beogradu. Zato ga zagovarjajo.

Radič je dal nedavno italijanskemu novinarju Vittoriju Fascettu, dopisniku lista »Giornale di Roma« izjavo, ki so jo pred tednom zabeležili zagrebški in ljubljanski napredni listi. Takrat je bilo upanje, da bo Radič izjavo preklinal in označil kot nesporazumeljenje. Izjava je izšla v omenjenem rimskem listu dne 16. julija. Radič in njegovi zavezniki so imeli dovolj časa, da se izjavijo. Niti glas! Radič molči in s tem potrjuje, tako kakor je potrdil izjavo, dano dopisniku »Posljednjih Novosti«, da je bilo zločinstvo razdreti Avstro-Ogrsko. Naši klerikalni listi so Radičeve rimsko izjavo popolnoma zamolčali. Še sedaj molče. Ali jih je sram ali pa se tudi — strinjajo?

V tej izjavi je odgovorni predstavitelj hrvatskega naroda in vrhovni vodja federalističnega bloka pozval Italijo, da naj se vmešava v naše notranje razmere. Tu je Radič — mož, ki ima za sabo večino hrvatskih glasov in s katerim je v zvezi tudi najmočnejša slovenska stranka — odobril, da si je Italija zaslužila strategične meje. To se pravi: Radiču se zdi povsem razumljivo in pravilno, da je Italija anektirala velik del Slovenije, Trst, Istro itd. Izrečno je obžaloval, da je on (Radič) delal Italiji krivico (s svojimi prejšnjimi izjavami). Italijani naj pomorejo Hrvatom pri osvoboditvi.

Prevod te izjave je izšel v hrvatskih in slovenskih listih. Radič in njegovi trbanti molče — in odobravajo.

Ali odobrava tudi vodstvo SLS? Ali odobravajo njeni pristaši?

Ali odobravajo, da Radič kliče k sodelovanju Italijo in ji na ta račun izroča velik del Slovenije?

Ali sta nas prokleti suženjski inštrukt in še bolj prokleta slovenska nečestitost res že privedla tako daleč, da »odgovorni predstavitelj hrvatskega naroda« odobrava italijansko aneksijo hrvatske in slovenske zemlje in da vražja strankarska strast ne dopušča slovenski večinski stranki niti enega pohlevnega protesta?

Preko tega ni mogoče iti na dnevni red. Dokler se SLS bori roko v roki z Radičem, je odgovorna za izjave svoje in največjega zaveznika in se mora tudi meritorno izjaviti za Radiča ali proti

Brezvestno kupčevanje z narodnimi interesi.

Nemški poslanec dr. Kraft zahteva nemške šole v Vojvodini in Sloveniji. Vlada pristaja na nemške predloge.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Dr. Stefan Kraft, predsednik nemške stranke v Jugoslaviji, je včeraj posetil prosvetnega ministra g. Trifunovića ter mu predal spomenico, ki razpravlja o šolskem vprašanju v Vojvodini s posebnimi ozirom na tamošnje Nemce. Prosvetni minister je velikodušno obljubil izpolnitev vseh nemških zahtev. Nato je posetil dr. Kraft še ministrskega predsednika Pašića, ki je obljubil Nemcem dalekosežne koncesije v šolskem vprašanju, zlasti kar se tiče verouka, ki naj se vrši po vseh šolah tudi v nemškem jeziku. V

političnih krogih vlada nad postopanjem vlade, ki daje Nemcem razne koncesije, samo da jih obdrži v svojem taboru, veliko ogorčenje.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Kakor se doznava naknadno, nemški poslanec dr. Kraft ni zahteval samo ureditev nemških šol v Vojvodini, ampak tudi ureditev cele vrste novih nemških šol v Sloveniji. Sporočil je baje tudi že željo apaskih Nemcev in nemčurjev, da se jim dajo nemške šole. Trifunović in Pašić sta mu obljubila, da vlada tem željam ustreže.

Javni znaki spora med radikalci.

Del radikalcev se hoče še vedno »sporazumeti«. — Uzunović novi mož.

Zagreb, 28. julija. (Izv.) Današnji blokaški listi poročajo iz Beograda: Prva posledica razprav na zadnji seji radikalnega kluba, na kateri se je napadalo odlične voditelje radikalne stranke, in ki izvirajo iz nasprotstev v radikalnem klubu samem, je demisijska notranjega ministra Vujičića in pravosodnega ministra dr. Lazarja Markovića. Kakor se zatrjuje, je stavil danes tudi prosvetni minister Trifunović ministrskemu predsedniku Pašiću svoje mesto na razpolago, ne da bi bilo iskati vzroka v notranjih sporih radikalnega kluba. V političnih krogih pa se spravlja nameravani odstop prosvetnega ministra v zvezi s notranjepolitičnim položajem. Ne da se tajiti, da obstoja v radikalnem

klubu močna struja, ki zahteva spremembe v vladi, in sicer predvsem, da prevzame notranje ministrstvo dosednji minister javnih del Uzunović. To bi pomenilo hitro in uspešno razčiščenje notranjih razmer. Predvsem bi se odstranil spor z Radičem, za kar bi bil Uzunović najpripravejši mož, ki je tudi doslej kazal napram Hrvatom veliko strpljivost in razumevanje. Splošno vlada mnenje, da bi se njemu posrečilo rešiti hrvatsko vprašanje. Ministrski predsednik doslej ni sprejel še nobene od teh treh podanih ostavk in se zato splošno misli, da noče začasno izvesti nikakih sprememb v vladi. To vprašanje naj bi se rešilo še le po zopetnem sklicanju parlamenta.

Podraženje trboveljskega premoga.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Na včerajnji seji finančno-gospodarskega odbora je bilo sklenjeno, da se odpošlje načelnik trgovskega ministrstva gosp. Milan Todorović na Dunaj v svrhu likvidacije spora z avstrijsko blagovno prometno centralo. Prometnemu ministru

je bil dovoljen potreben material po nabavnih cenah, da zamore dobaviti premog za državne železnice iz državnih rudnikov. Trboveljski premogokopni družbi je bilo dovoljeno 5% zvišanje cen premoga.

—□—

Špijunska afera.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Včeraj popoldne so bili špijona Andreolič in tovariši izročeni sodišču. Preiskavo, ki jo bo nadaljevalo sodišče, vodi sodnik Jegenijević.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Včeraj je odpotoval pomočnik notranjega ministra gospod Trifunović v Skoplje. Njegovo potovanje je v zvezi s špijonažno afero, katere niti vodijo celo do Skoplja.

Dr. Perić namestnik notranjega ministra.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Kralj je podpisal ukaz, s katerim se imenuje minister za socialno politiko dr. Perić namestnikom zunanjega ministra dr. Ninčića za dobo njegove odsotnosti na konferenci v Sinaji.

Zastopnik Rusije pride v Beograd.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Kakor se doznava v poučenih krogih se te dni pričakuje oficijelni zastopnik sovjetske Rusije. Prihod ruskega zastopnika v Beograd se tolmači z obnovo diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo.

Nezadovoljnost diplomatskega uradništva.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Diplomatsko uradništvo z juridično kvalifikacijo je nastopilo mezdno gibanje, ker nove plače, ki jih predvideva novi uradniški zakon, ne zadostujejo za pošteno in stanu primerno življenje. Večina urad-

ništva, zlasti mlajše, grozi z izstopom iz državne službe.

Obsodba Balkanske banke.

Beograd, 28. julija. (Izv.) Včeraj je podpisal finančni minister odlok, s katerim se kaznuje Balkanska banka radi prestopka po § 11. in 23. devizne naredbe z globo 300.000 dinarjev ter se ji odreka do nadaljnjega pravica poslovanja z devizami.

Vojaške konference v Parizu.

Berlin, 27. julija. Iz Pariza poročajo, da so v francoskem generalnem štabu vršile konference, katerih sta se udeležila tudi šef češkoslovaškega generalnega štaba Mittelhausel in poljski generalštabni šef Sikorski. O rezultatu teh konferenc se ni v javnosti zvedelo ničesar, govori pa se, da so se vršila posvetovanja o ožjih vojaških stikih Francije z Malo antanto.

Daskalov — novinar.

Praga, 27. julija. 1. Bivši bolgarski poslanik Daskalov je odpotoval na Dunaj, kjer namerava izdajati francosko-nemški list proti sedanjim bolgarskim vladam.

Cionistični kongres.

Praga, 27. julija. Dne 8. avgusta se prične v Karlovih Varih tretji cionistični kongres. Prijavljeno je ogromno število udeležencev iz vseh delov sveta in nad sto zastopnikov svetovnega časopisa.

—□—

njemu. Radičeva izjava je vzbudila v italijanski in madžarski javnosti odkrito — zadoščanje. Saj je slovanska politika čisto osamel primer v današnjem svetu. Najprej Slovenci, Hrvati in Srbi izjavijo pred vsem svetom, na pariški konferenci, da so en narod, ki mu gre ena država, na to pa drug za drugim tajijo svoje sklepe in jih preklicujejo. Najprej grozovito rohnijo zoper italijansko okupacijo, ki jim je zaprla morje in ugrabila več ko pol milijona rojakov, nato pa njihov opozicijski voditelj odobrava strategično zavarovanje Italije in nima nič proti zaslužnemu pol milijona Slovencev in Hrvatov.

Da, to je specifično slovanska »politika«, čisto posebna »državotvornost«, ki je že izkopala grob mnogim slovanskim državam. S takimi sosedi imajo naši sovražniki res veselje.

Slovenska ljudska stranka naj si zapomni: Preko te izjave ne gremo! Če je v njenih pristaših količkaj ponosa in značaja, naj povedo, ali se strinjajo z njo ali ne. In če se ne strinjajo, kako morejo dopustiti, da sedi dr. Korošec za isto mizo z Radičem, dočim njegova glasila psujejo one, ki so sodelovali pri našem osvobojenju?!

Mussolinijev drugi triumf.

Italijanski parlament je šel na počitnice v znamenju novega volilnega reda, ki ni značilen samo za Italijo, ampak tudi za parlamentarizem sploh. Stranka, ki bo dobila razmeroma najvišje število glasov, bo zasedla v parlamentu kar tri četrtine vseh mandatov. Ostale stranke, dasi morda vse skupaj zastopajo večino prebivalstva, dobe samo eno četrtino (25 odstotkov). Opozicija je tedaj skržena na tako skromno mero, da je pravzaprav nepotrebna. Ministri se morajo ozirati samo na to, da so dobro zapisani pri svoji stranki. Ako bodo opozicijonci v potu svojega obraza vpili o vladnih krivicah, se jim bodo lahko ministri smejali: tudi mačka se rada poigra z miško, kadar ve, da jo ima popolnoma v oblasti. Vsekakor je takšna politika zelo komodna. Vladni stranki pač nikdar ne zmanjka sredstev, s katerimi si pri prihodnjih volitvah zagotovi večino. Izkušnje uče, da se heterogeni opozicijonci težko združijo v tako enotno vrsto kot je privilegirana vladna stranka. In če se združijo, je treba za to precej časa, in vlada mora biti zelo nasilna ali pa diletanško nerodna. Večjo nevarnost tvori razkroj njene lastne stranke, ki pa nastopa le tedaj, če ni dobrih voditeljev. Teh izkušenj se je poslužil »diktator« Mussolini, in ker že ni imel poguma, da bi razpodel parlament in namestil v njegovih prostorih tajništvo fašistovske stranke, ga je napravil za užitarja, ki uživa izvesten del svojega prejšnjega gospodarstva, ki pa nima ne vpliva in ne odgovornosti za sinovo gospodarstvo. Tako je italijanski parlament postal fašistovski zakonodajni odsek, v katerem pa je ohranjena stara parlamentarna draperija. Da je tiranstvo »večine« sigurnejše, je bila primerno skržena tudi tiskovna svoboda. Mussolini je odprl parlamentarno zgodovino na oni strani, kjer se opisuje prehod absolutističnih režimov v parlamentarne. Tudi tistikrat so si prejšnji sistemi zagotovili večino in se krčevito zoperstavljali svobodni kritiki tiska; opozicija se je morala v eni sapi boriti in za razširjenje volilnih pravic in za večjo tiskovno svobodo. Mussolinijev volilni red je tedaj očitna reakcija: italijanski državnik je hotel pokazati, da se družabni razvoj dviga in pada, da velikim zaletom k napredku sledi neizprosna pot nazaj k izhodišču. Praktično pomeni novi volilni red ogromni strankarski uspeh, kakršnega ni

si nemara želela vsaka Konzervativna stranka. Fašisti so vsaj za prihodnje volitve in nemara tudi za druge zavarovani pred elementarnimi nesrečami in vsemi neizoglednimi izpremenljivimi političnega ozračja.

Praktične posledice konzervativnega režima pa bodo zadele marsikoga, ki bi sicer bil za »močno roko«. Že v prvih desetih mesecih fašistovskega režima je bilo slišati iz njegovih lastnih ust ostri kritiki metod nekaterih fašistovskih zmajev. Mussolini je nezadovoljneže zaenkrat prisilil k molku, ne bo pa dolgo in bodo nasprotja izbruhnila znova, zakaj moderno politično-ekonomsko življenje je podobno parnemu stroju: odvisna para mora vedno imeti svoj ventil. A ne bo se samo fašistom zahotelo več zraka. Ti bodo nemara zadnji. Pod Italijo neprestano rujejo silni ekonomski procesi. Italijansko gospodarstvo boleha že izza ujedinenja. Veliki socialni in politični pokreti, ki so se pojavljali zadnja leta v Italiji, niso bili samo strankarska ali idejna spekulacija, ampak predvsem izraz ekonomskih sil, dasti tuintam netočna ali posnet po tujem vzorcu. Tudi Mussolinija skrbi kardinalni problem Italije, prevelika obiljenost, neprestano naraščanje ubožnih slojev. Italija ne ve kam z ljudmi. V lanskem letu se je izselilo okrog 400.000 Italijanov. Amerika zapira vrata; drugod pa ni dela in zaslужka. Lepote in kulturne tradicije Italije ne morejo prehraniti 40 milijonov, če je zemlja slaba in če industrija nima dovolj premoga, država pa ne dovolj kredita. Mussolini je nedavno priznal, da je to najtežje vprašanje italijanstva, zato pa mora italijanska politika služiti nacionalni ekspanziji. Danes živi italijanski proletarijat od novih upov, ki so začeli pred njim: Italija bo v doglednem času zopet razširila svoje meje. Kakor je vojna zmaga ojačila pozicijo meščanskih strank v Italiji, tako ojačuje pozicijo fašistov njihova imperijalistična ideologija zaeno z velikimi obljubami o popolni obnovi italijanskega gospodarskega življenja na podlagi delovne svobode. Vprašanje je, ali bo mogel Mussolini še dolgo krotiti podzemeljske družabne sile, ki se ne brigajo za nacionalistično romantiko, temveč so sučejo okoli prastarih stebrov človeške družbe: kruh in spolnost. Italija se je danes udala nađejam, da bo zavladala tudi na vzhodni jadranski obali, ni pa se mogla angažirati na kolonialno politiko na bližnjem vzhodu in v Afriki. In če ji strnjeni jugoslov. narod nekega dne dokaže, da so njeni upi prazne iluzije!!

Tudi razvoj italijanske industrije, ki bi naj zaposlila kar največje število prebivalstva, prinaša sam ob sebi socialne travme, ki jih država ne sme zanemarjati, ki jih pa lahko uspešno regulira le tak režim, ki daje delavskim slojem dovolj ventila in za katerega so odgovorni vsi družabni razredi. Fašistovska stranka ne bo mogla dolgo združevati interesov in-

Politično obzorje. Ali ni to dvojna morala?

Nedavno so beograjski listi napadli g. dr. Korošca zaradi njegove dvorazne državne politike in ga imenovali jezuita. Klerikalni listi so potem razlili na litre črnila, da so »zavrnilli« očitke o dvojni morali.

Te dni je bilo izročeni sodišču več klerikalnih poslancev. Proti njim naperjene tožbe se tičejo deliktov, ki so jih zagrešili kot odgovorni uredniki. Skoraj vsi delikti pa so osebnega značaja. Klerikalni listi imajo namreč poseben apetit za čast svojega bližnjega. Tako sta na pr. »Straža« in »Slov. Gospodar« pohrustala celo vrsto »liberalcev«, jim kradla čast in poštenje in škodovala tudi gmotno. Vse to seveda na podlagi našelja, da je častikrvoja dovoljena, zakaj »cilj je svet in cilju se morajo podrediti sredstva«.

Kazenski zakonik pa ne priznava jezuitskih načel, marveč stoji na stališču enakopravnosti vseh državljanov ter pri kaznivih dejanjih ne vprašuje, kak »sveti« namen je vodil obtoženca, temveč obsoja dejanje kot tako. Kazenski zakonik ne dopušča, da bi se smelo bližnjemu krasti čast — četudi pod firmo katoliških listov — in sicer samo zaradi tega, ker je dotičnik drugega mišljenja. Kazenski zakonik ima več krščanskega duha nego marsikateri katoliški duhovnik; on pravi, da je laž treba popraviti, užaljeni osebnosti

časti dati zadoščenje, v javnosti izrečene očitke dokazati ali pa javno obžalovati. Jugoslovanski t. j. klerikalni klub pa je v parlamentu protestiral proti izročitvi odgovornih urednikov-poslancev in sicer čisto načelno: Dejanja obdolžencev imajo političen značaj, zato pa ne spadajo pred sodišče.

Jugoslovanski klub tedaj stoji na stališču dvojne morale: ena velja za zasebna dejanja, druga za politična. Če trdijo o Jožetu Petelinu, da je poneveril denar in posilil neko deklico in tega ne dokaže, te spravijo v kajho; kakor hitro pa to napiše v katoliškem listu in pristavi, da je Jožef Petelin liberalce, je to politična zadeva, ki ne sme biti kaznovana.

Po klerikalni dvojni morali je tedaj politično dovoljeno krasti čast, žaliti, delati škodo in krivico, če gre to na rovaš političnemu (ali magari cerkvenemu) nasprotniku.

Vsekakor so ta »načela« zelo zmedena in skrajno hinavska. Klerikalni politiki se ne zavedajo odgovornosti pred Bogom (saj jim lahko njihov tovariš v duhovniški suknji vsak trenutek »odveže« — ? — grehe), ne zavedajo pa se tudi odgovornosti pred državnim sodiščem.

In ti »junaki resnice« pripravljajo katoliški shod, na katerem bodo hoteli »vse prenoviti v Kristus«...

Usodepolna seja 19. julija 1914.

Praški »Narodni Listy« objavljajo sedaj ob priliki obletnice izbruha svetovne vojne zanimivo poročilo o usodepolni seji pred avstrijsko vojnjo napovedjo Srbiji, ki se je vršila na Dunaju dne 19. julija l. 1914 pod predsedstvom takratnega avstr. zunanjega ministra grofa Berchtolda ter v prisotnosti avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha, ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisze, vojne ministra Krobathina, ministra Bilinskega, generalštabnega šefa Konrada von Hötendorfa ter kontreadmirala Kallerja. Zapisnik, ki nosi številko: »G. M. K. P. Z. 513« je vodil legacijski svetnik grof Hoyos. Najprej se je ugotovilo natančno besedilo znane ultimativne note beograjski vladi, za katere odgovor je predlagal grof Stürgkh 48-urni rok, kar je bilo tudi enoglasno sprejeto. Enako je predlagal Stürgkh, naj se po preteku tega roka, če pride odgovor ali ne, proglasi mobilizacija. Tudi ta predlog je bil sprejet. Splošno je vladalo mnenje, da se akcije ne sme zavlačevati, ker postajajo baje v Berlinu vsled kolebanja avstrijske vlade nervozni, obstoja pa tudi nevarnost, da se predčasno zaznajo za namere Avstrije v Parizu in v Petrogradu, saj so v Rimu itak že zavohali, kaj na Dunaju kuhajo. To pa bi lahko avstrijski stvari škodovalo in je treba na

vsak način preprečiti. Na to je ministrski svet sklenil, da se nota izroči beograjski vladi dne 23. julija ob 5. uri popoldne. V nadaljnjem poteku se je izjavil general Konrad von Hötendorf na vprašanje grofa Tisze, kako je s Sedmograško, da so ukrenjeni že vsi potrebni koraki za slučaj napada z romunske strani ali pa revolte prebivalstva samega. Grof Stürgkh je zahteval porazgovor glede eventualnega zadržanja Avstrije v slučaju, da odpošlje Italija vojaško ekspedicijo v Valono. Zunanji minister grof Berchtold je bil mnenja, da to ni verjetno, če bi se pa vendar zgodilo, bi morala Avstrija pri tej ekspediciji na vsak način vsaj formalno sodelovati. Na to se je dvignil ogrski ministrski predsednik grof Tisza ter izjavil, da se ogrska vlada popolnoma strinja z ukrepi Dunaja, zahteva pa, da se že naprej ugotovi, da tudi če pride do oboroženega nastopa, ne bo to nikaka osvobodilna vojna in da se Srbiji ne bo vzela tudi v slučaju njenega popolnega poraza niti ped zemlja. Grof Berchtold je na to izjavil, da osvaja to zahtevo le deloma in z gotovim pridržkom, ker je treba na vsak način gledati na to, da se s pridobitvijo nekaterih srbskih pokrajin Bolgariji, Grčiji in Albaniji ter eventualno tudi Romuniji, Srbijo oslabi in napravi nenevarno. Tisza s tem

industrijskih podjetnikov, srednjega stana in proletarijata. Prejalislej bodo Italijo mučili težki ekonomski krči: zapostavljenemu, pocenjenemu industrijskemu delavcu se bo pridružil izčrpani dninar s bogatih latifundij. Njuni interesi, ki se ne bodo mogli olajševati po parlamentarnih ventilih, utegnejo vzkipeti z vulkanske erupcije.

Ravno ekonomski položaj Italije je faktor, ki bo prvi protestiral zoper nasilje ene same skupine in ki bo potem porušil ograje konzervativnega režima. Fašisti imajo zaslugo, da so ozdravili maso od lenjinizma, pride pa čas, ko jih bodo ozdravile od mussolinizma. Italijani bodo sami masčevali nasilje, ki je bilo storjeno stotisočem neitalijanskim prebivalstvu, katerega je fašizem vnel med brezpravne ljudi, obsojene, da imajo pavačo svojo moč za boj proti vladajoči reakciji. Zakaj svoboda in enakopravnost manjšin je neločljivo združena s svobodo socialnih slojev italijanskega naroda. Če bo zmagovalo načelo socialne pravde, bo zmagovalo tudi načelo nacionalne enakopravnosti, ker je v bistvu eno in isto.

Dnevna kronika.

— Kateri pisalni stroj je najboljši? Na to vprašanje da znan strokovnjak sledeči odgovor: neoporečna istina je, vsled izvrstne konstrukcije, preizkušene trpežnosti, uporabljivosti in dobrih materiala nadkriljuje pisalni Continental vsak drug sistem. Pisalni stroj »Continental« je dosegel letos tovrstno prvenstvo in je jako razširjen, se ga najde v vsaki večji pisarni. Svojo prodajo za Slovenijo Ant. Rud. Lep. Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 11. Ta trdka razstavi letos na Industrijsko-obrtni razstavi v Mariboru od 1. do 26. avgusta, in na velesejmi v Ljubljani.

— Največji vlom v zgodovini. V pri juvelirju Rosenthalu v Berlinu, ki je izvršil pred par dnevi in pri katerem so vlomilci odnesli za celih 80 milijard zlatih mark dragocenosti, se smatra za največji svoje vrste v kriminalni zgodovini. Dragocenosti za tako ogromno vredno ni doslej odnesel še noben vlomilec. Policija v Nemčiji in tudi drugod se je ji doslej še ni posrečilo izslediti manjšega sledu za tatovi.

— Mlada zločinka. V Assi v Sardiniji v Italiji, sta te dni dve 19letni dekleti kradli večjo množino dragocenosti, na pa sta igrali karte za del plena. Dekleti ki je izgubila igro in s tem tudi svoj denar, se je radi tega tako razburila, da je po tignila samokres in ustrelila svojo tovariško.

Zahtevajte v vsaki goštilni »Tabor«.

na (na Novi Fundlandiji), da ji registrirajo.

S tem je bila skrivnost odkrita: stotne ljudi so navalile v okolico Macounka in zaliva Stag Bay ter zakopale vse rečiče svoje delnice; vsi zlatokopi zlatosledci in pustolovci od Quebeca do protinočev so z rastočim zanimanjem poslušali prve glasove o novih zlatih poljanah. Toda predno so se njih roji mogli odpraviti na pot, jim je zima zatvorila pomorske ceste in jih ustavila za manj šest mesecev. Vendar je po januarju bilo registriranih že 645 delavcev; to število se je od tedaj podvojilo.

Zlatosledci, ki jim je uspelo, priti pred zimo v Labrador, pripovedujejo neverjetne stvari. Tako n. pr. o odkritju zlata in mnevan, tradicionalne Reke zlata in sicer po kap. Jacku Snowu in Georgu Hierlihyu, ki vodi ribarsko postajo ob labradorski obali. Zadnje poletje, ko je Bellewjeva družba dospela v bližino te postaje, jo je Hierlihy sprejel prav gotovoljubno. Tuji so sicer govorili o stavbenem lesu in lesovini; vendar jih je nek ki Eskimovec opazoval, ko so preiskovali naplavine ob rekah. Ko so bil odšli, je Eskimovec opozoril Hierlihya na resnični smoter njihovega potovanja ter postavil, da niso iskali na pravem mestu. To bi bilo pet milj severno od Big Brook Rivra, kjer se izliva v morje potok, pa tako skrito, da ga skoro ni moč najti. Takoj sta se odpravila proti jugu. Na po-

KLIC ZLATA.

Zadonel je v preteklih sto letih že večkrat: iz Kalifornije, Klondika, Ballarata, Bonanze, Eldorada ter vzbudil spomin na celo vrsto dob — od Corteza do Cernačka — v katerih je pohlep za zlato pretresel stotisoče ter jih gнал za bajnim bogastvom — ali uhoštvom. Danes doni na novo ter vabi v Labrador.

To vam je polotok, pripadajoč kanadskemu dominiju, skoro šestkrat večji od naše države. V kulturnem in gospodarskem oziru je skoro divjina, zakaj notranjostno zavzema pusta skalnata planota, pokrita mestoma z obširnimi tundrami. Številna jezera in razmeroma kratke reke oživljajo drugače enolično pokrajino. Na vzhodu se dviga višje gorovje in toč vdirajo v strmo obalo mnogi fjordi, ozki in zaviti zalivi, ki so pa zaradi ledu in viharjev za kulturo skoro brez vrednosti. Prebivalcev je v celim 18.000 in sicer belokožcev, Indijcev in Eskimovcev.

Ravno na tem skalnatem in malo gozdnatim obrežju se je oglašilo zlato. In povest o njegovem prvem klicu tvori primeren uvod za romantično pesem, ki jo bo življenje še spesnilo v labradorskih fjordih. Da čujemo! — Henry Bellew iz Montreala, zlatokop in izvedenec s klondičkih zlatih polj, je sklenil z neko nizozemsko lesno družbo pogodbo, da ji dobavi 60.000 sežnjev lesa za lesovino.

Zvedevši, da je v Labradoru 140.000 akrov (0,4 ha) borovih gozdov za nizko ceno 160.000 dolarjev na prodaj, si je zasigural nakupno pravico za 26.000 dolarjev. Stopil pa je takoj v stik z raznimi velikimi lesnimi trgovci ter jim penudil omenjene gozdove za 300.000 dolarjev plus 60 tisoč sežnjev lesa. Tako daleč je bil posel dober. Toda predno so kupei sklenili kupčijo, so seveda hoteli gozdove tudi videti in mala družba strokovnjakov je z Bellewjem vred odjadrala iz Halifaxa proti severu. V zalivu Stag Bay jih je čakalo razočaranje. Dasi se jim je prej zatrdjevalo, da je morje v tem zalivu povsod dovolj globoko, se je ladja morala usidراتi dve milj od obrežja in celo čoln je le s težavo dospel do kopnega. In v kratkih urah so spoznali, da sestoja gozdovi, polni stavbenega lesa, v glavnem iz skalovja in tundre in da je Bellew bil plačal 26.000 dolarjev samo za to informacijo. Presenetiti pa ga ne more nič več, vsaj glave ne izgubi nikdar. Ko se je namreč z enim spremljevalcem vračal na obalo, je opazil, kako zelo nalikujejo naplavine ob Big Brook Rivru, ki teče v Stag Bay, onim ob Bonanzi. Ustavil se je ter preiskal prst s povečevalnim steklom. Zgledal je v njej bleščeče se drobce. Ker ni imel s seboj priprave za izpiranje zlata in je bilo vreme mokro in hladno, si je napolnil žep s prstjo. Enako je storil njegov spremljevalec; vzajemno sta si obljubila močnejost v vsakem

slučaju. Vrnivši se v Newyork, sta pustila prst kemično preiskati ter zvedela, da vsebuje ena tona te prsti za 7500 dolarjev zlata. Pred takimi znaki so se razpršile najdrznejše sanje o Kaliforniji in Klondiku. Bilo je skoro neverjetno. Toda izvid o kemični analizi in 78 dolarjev izkupička za dobljeno zlato je pričalo glasno dovolj. Da bi še v istem poletju odšla zopet v Labrador, zato je bilo že prekasno. Naslednje leto je Bellew odkril svojo skrivnost nekaterim možem in ti so omogočili ekspedicijo do rek, ki se izlivajo v Stag Bay. Ugotoviti ji je bilo, ali se nahaja v njihovih strugah ali pridu zlato in v koliki meri. Ekspedicija je izpirala prst obeh bregov in struge kakih 20 milj od izliva navzgor ter našla povsod zlati prah, medtem ko je v starem zapuščenem rokavu nekoliko čevljev globoko nalezla na zlata zrna. Zaradi vlage ni mogla kopati globlje, kjer leže po navadi debelejša zrna in kosi. Vendar jim je tona proda dajala za 9—33 dol. zlata na dan. To je bilo seveda daleč od prvotnih 7500 dol., ki so jih bili preračunali po vzorcih, vzeti najbrž z zelo izpranega brega. Če pa pomislimo, da se zlatokopi zadovoljujejo z dvema dolarjema od tone in da kopljejo ob Yukonu za 55—60 centov zlata na en in pol tone, je Big Brook River precej bogat. Bellew je takoj izkobil sedemdeset delnic po 320 akrov za sebe in svoje družabnike, seveda na najboljših mestih, ter hitel do St. Joh-

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Ma- riboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umet-
niško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Samo še 15 dni je do otvoritve Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru. Priprave se razvijajo po določenem redu in vidno napredujejo. Za v dosedanjih obrisih, ki so razvidni iz predpriprav, se kaže, da bo razstava odgovarjala vsem zahtevam današnje dobe in bo nudila res pravo sliko obrti in industrije, zlasti v severnih delih naše države. Zastopana pa je obrt in industrija ne le iz Slovenije, temveč tudi iz ostalih krajev naše države, ker je Maribor najpripravnější kraj za prirejanje takih razstav. Na važnem prometnem križišču nudi najlepšo zvezo z vsemi kraji naše države in z inozemstvom. Zato tudi uspeh razstave ne bo izostal. Že lanska razstava je v vsakem oziru krasno uspešna. Letošnja pa je po svojem obsegu mnogo večja in popolnejša, poleg tega se obeta letos za časa razstave krasno vreme, tako, da uspeh ne more izostati. Povsod vlada za razstavo veliko zanimanje. O tem pričajo številne prijave obiskovalcev iz vseh krajev, tako iz inozemstva kakor iz naše države. Ponovno opozarjamo vse na to razstavo, ki ne bo zanimala samo obrtnika, ampak vsakogar. Saj bo na razstavi zastopano tudi vrtnarstvo, razstava vin, gradbena razstava in umetniška razstava, tako da bo vsak obiskovalec prišel na svoj račun. Razstaveni odbor se trudi, da ustreže vsem željam. Poskrbljeno je za polovično vožnjo na vseh progah v naši državi. Potrebna je za to le legitimacija, ki velja ob enem kot permanentna vstopnica za ves čas razstave ter se dobi pri vseh denarnih zavodih za ceno 20 dinarjev. Kjer ni prodajalcev teh legitimacij, naj se naroči direktno pri upravi razstave, Maribor, Cankarjeva ulica 5. Tudi za prenočišča je poskrbljeno. Stanovanjski odsek bo vsakemu obiskovalcu na željo nakazal zaželeno prenočišče proti zmerni odškodnini, tako, da se obiskovalcem ne bo treba mučiti z iskanjem stanovanj.

Dovoz razstavnega blaga. Vse razstavljalce opozarjamo na to, da mora biti blago, ki je namenjeno za razstavo, postavljeno na razstavišče najkasneje do 13. avgusta. Vsakdo naj skrbi, da pravočasno odpošlje svoje razstavne predmete, da dosepejo pravočasno v Maribor. To je nujno potrebno, da se more vsak oddelek sistematično urediti. Vsaka zakasnelost ovira delo na razstavišču. Zato prosimo točnosti. Vsi predmeti, kakor vse razstavišče bo več čas razstave strogo zastraženo, tako da se ni bati, da bi se blago poškodovalo ali ukradlo. Razen tega bo uvedena še posebna straža zoper požar.

Razpis natečaja za diplome. Uprava razstave razpisuje natečaj za diploma, ki se bodo izročile na razstavi odlikovanim razstavljalcem. Osnutki naj se dopošljejo upravi razstave v zapečatenih kuvertih, označenih z isto šifro kakor osnutek, najkasneje do 15. avgusta t. l. Podrobnejša pojasnila daje pisarna uprave razstave, Cankarjeva ulica 5, (poslopje deklishe meščanske šole).

Vsa pojasnila glede razstave daje edino pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Cankarjeva ulica, tel. št. 325, kamor naj se blagovoljno obrniti vsi zainteresenti.

Vizitka.

Friderik II. je pozval nekoč k intimni večerji znamenitega berlinskega skladatelja Mendelssohna. Kralj je bil šaljive narave in si je hotel odličnega moža nekoliko izposoditi. V ta namen je napisal na Mendelssohnovo vizitko, ležečo tam, kjer je imel gost sedeti, pod »Mendelssohn« besedico »je osel« in se nato markantno podpisal. Mendelssohn je vizitko mirno vtaknil v žep. Kralja je ježilo, da mu šala ni uspela. Zahteval je od gosta, da vizitko prebere. Mendelssohn jo je mirno vzel iz žepa in bral s primer-nim naglasom:

Mendelssohn je osel.

Friderik — drugi.

ni bil zadovoljen ter je zahteval, naj ministrski svet popolnoma osvoji njegovo stališče in sicer deloma radi notranje-političnih vzrokov, deloma pa vsled tega, ker bi se Rusija gotovo z vsemi svojimi silami uprla uničenju ali tudi prevelikemu oslavljenju Srbije. Grof Stürgkh je dalje izrazil mnenje, da bo Srbija, tudi če ne pride do aneksije, po odstavitvi dinastije in sklenitvi vojaške konvencije prišla popolnoma v oblast in pod vpliv Avstro-Ogrske. Vojni minister Krobatin je tudi imel pomisleke proti Tiszinemu predlogu ter je izjavil, da zahteva poleg strateških korektur meje tudi

— **Studij v inozemskih srednjih šolah prepovedan.** Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem se prepoveduje študij na inozemskih srednjih šolah brez poprejšnje specialne dovolitve s strani prosvetnega ministrstva, ki pa bo izdajalo dovoljenje le v izrednih slučajih. Dijakom, našim državljanom, ki bi kljub temu študirali v inozemstvu, se spričevala s strani naših oblasti ne bodo priznala, v izrednih slučajih pa se bo postopalo tudi proti starišem dotičnih dijakov. Če kdo, potem mi tu na severu naše države pozdravljamo to res skrajno umestno odredbo. Naši mariborski nemški zagrizenci pošiljajo skoro vsi svoje nadebudne sinke in hčerke na srednj šole v Gradec, kjer jih vzgoje v besnem sovraštvu proti vsemu, kar je slovenskega in jugoslovenskega, ko pa se po končanih študijah vrnejo kot pangermanski iredentisti nazaj, dobe takoj, čeprav ne znajo našega državnega jezika, najboljša mesta po raznih trgovskih in industrijskih podjetjih, kjer nehoteno širijo nemški in protidržavni duh ter vzdržujejo stalne stike z Nemci v Avstriji. Treba pa bi bilo tudi prepovedati pošiljanje nežne mladine v inozemske ljudske šole, kajti iz Maribora, Dravske doline in od drugod pošiljajo nekateri Nemci in nemčurji svoje otroke že s sedmim letom v Gradec. Radovedni smo samo, če se bo ministrstvo tudi res držalo te odredbe in ne bo ostalo le na papirju. Klavzulo, da ministrstvo v izrednih slučajih lahko da poedincem dovoljenje za študij v inozemstvu, pušča prosto pot do najširšega zlorabljanja in če bo ministrstvo to podeljevanje dovoljenja smatralo le za formalnost, bo ostalo tudi nadalje vse pri starem.

— **Narodno občinstvo posebej opozarjamo na veliko javno telovadbo,** ki jo priredi Jugoslovanski Sokolski Savez na čast udeležencem kongresa Jugoslovanskega učiteljskega v Ljubljani na trgu Tabor, ter na narodno zabavo, ki se vrši po telovadbi istotam. Vabljeni je tudi narodno občinstvo, da se udeleži telovadbe in narodne zabave po telovadbi.

— **Zadnje potomec Kossuthov.** V Budimpešti so te dni pokopali telesne ostanke Ludvika Teodorja Kossutha, biv-

poveljnik družbinega parnika, je hotel poskusiti z vožnjo že majnika. Julija je zaliv Stag Bay prost ledu, toda krčela srečolovcev so upala, da bodo že meseca junija vrtala po labradorskih strugah. Novejši vesti doslej ni.

Ko bodo roji srečolovcev navalili na obalo Labradora, jih bo pozdravila marsikatera pridobitev civilizacije. Pusti kajoni Kalifornije in zledenele gazi Yukona so zahtevali tisoče žrtv. Povest o Labradoru bo drugačna, ako je bodo pisali zakon, organizacija in previdnost. Yukon ima svoje tisoče, Kalifornija svo je desetisoče, toda »velika, samotna dežela« čaka na stotisoče ter se na to primerno pripravlja. In Labrador je »suh«, brez vseh opojnih pijač in vlada bo skrbela z vsemi sredstvi, da ostane »suh« ter brez igralnic in plesišč, brez zakonito dovoljenih zabavišč in običajne razuzdanosti — poljana zlata v 20. stoletju.

»Upam, da vidim tu septembra 100 tisoč ljudi,« je dejal Bellow in neinteresi-rani rudarski inženjerji ter podjetniki so navajali številke od 30.000 navzgor. Kanadske železnice in parobrodne družbe se pripravljajo, da zmorejo promet. Novofundlandska zrakoplovna družba namerava urediti stransko črto od severnega obrežja otoka do zaliva Stag Bay. Povsod od Alaske do Capetowna pričakuje mnogo mož nestrpno pomladi ter sluša klic, ki ga donša sever: »Zlato v Labradoru! Zlato!«

»Po »The World« — J. B.

—□—

šega ravnatelja italijanskih državnih železnic, zadnjega potomca Lajosa Kossutha, znanega voditelja madžarske vstaje leta 1848. Pokopali so ga v Kossuthovem mavzoleju na zelo slovesen način.

— **Grom ubil pridigarja.** Iz Budimpešte poročajo: V Dolnji Paloti je udarila strela v katoliško cerkev in sicer na prižnico, kjer je pridigoval župnik Nagy. Župnik je bil takoj mrtev. V cerkvi je samoumevno nastala velika panika.

— **Afera Bethlen-Pronay.** Častna afera med ministrskim predsednikom grofom Bethlenom in vpokojenim polkovnikom Pronayjem, ki je na nekem volilnem zborovanju predhacoval ministrskemu predsedniku, da je prelomil častno besedo, je bila mirnim potom poravnana.

— **Statistika fašistovskih organizacij v Istri in v Trstu.** Na seji velikega fašistovskega sveta so se prebrali te dni tudi statistični podatki o sedanjem stanju fašistovskih organizacij v Istri in v Trstu. V tržaški provinci je 24 fašistovskih organizacij in 8 organizacij fašistovskega podmladka, v sindikalnih fašistovskih društvih pa je včlanjenih 30.000 delavcev, ki so — kakor sporoča »Agenzia Stefani« — večinoma Slovani; 35 slovanskih sindikalnih organizacij pa glasom iste agencije ravno sedaj prosi za sprejem v fašistovsko zvezo. V puljski provinci, to je v Istri je 72 fašistovskih organizacij in 50 sindikalnih fašistovskih društev. Od 54 administrativnih občin v Istri jih je 30 v fašistovskih rokah, torej večina, ostale pa bodo po zatrdilu fašistov, kmalu sledile prvim. O stanju fašizma v goriski pokrajini poročilo ne govori, ker je ta združena z videmskega provinco.

— **Reška rafinerija olja v italijanskih rokah.** Reška rafinerija mineralnega olja ki je bila doslej skoro izključno v rokah Madžarske kreditne banke, je prešla te dni v italijanske roke. Večino delnic je kupilo italijansko ministrstvo vojne in mornarice.

— **Zlato pero Ismet-paše.** Ismet-paša je podpisal lausansko pogodbo z zlatim peresom, katero so mu dali kot darilo turški dijaki.

— **Madžarsko šolstvo na Slovaškem.** Praški »Venkov« zavrača v eni svojih zadnjih številke trditve madžarskih listov, da Madžari v Českoslovaški nimajo dovolj šol ter prinaša pri tej priliki sledenče podatke o madžarskem šolstvu na Slovaškem. Madžari imajo na Slovaškem danes s paralelkami 5 srednjih, popolnoma madžarskih šol, 18 meščanskih in 760 šol. Samo lansko leto je bilo otvorenih 11 novih madžarskih šol. Tako imajo Madžari 20,50 odstotkov vseh šol, dočim tvori njihovo ljudstvo komaj 20 odstotkov vsega prebivalstva. Iz omenjenega je torej jasno razvidno, da je slovaško Madžarstvo več ko dovolj preskrbljeno s šolami v narodnem jeziku. Kljub temu lažejo Madžari, da so zastopavljeni.

— **Zanimiv slučaj kolektivne blaznosti.** V Vallencieniu na Francoskem se je dogodil pred par dnevi zanimiv slučaj kolektivne blaznosti. Na tamkajšnjem pokopališču je delalo kakih 20 delavcev, ker je bila strašna vročina, se je nekemu delavcu vsled razgretja glave zmošalo; slekel se je do nagega ter pričel plesati okrog grobov. Njegovo početje je uplivalo tako sugestivno na ostale tovariše, da so se tudi oni slekli in pričeli istotako plesati. Pozvana je bila policija, ki je delavce najprej aretirala, ko je pa nvidela, da gre za kolektivno blaznost, jih je spravila v bolnico.

— **Zaplenba orožja v dunajskem arzenalu.** Italijanska kontrolna komisija je na ovadbo nekega odpuščenega delavca uvedla v dunajskem arzenalu preiskavo ter zaplenila 8000 skritih pušk, več karabin, optičnih instrumentov ter drugega orožja in vojnih priprav.

— **Velikanski primankljaj Avstrije.** Glasom službenih podatkov znaša primankljaj prvih pet mesecev avstrijskega proračuna 238 milijard kron, to je krog 17 milijonov zlatih švron.

— **Velika tatvina v letovišču na Semmeringu.** Dne 25. julija, je bila izvršena v letovišču na Semmeringu velika tatvina. V hotelu Bahnhause je stanovala družina nekega madžarskega trgovca. Med tem ko je bila obitelj v obednici, je izginila iz njenega stanovanja razna zlatnina v skupni vrednosti nad 2 milijardi aK. — Tatvine je osumljen nek Ferrari, ki je bil že dalje časa v letovišču ter je nastopal kot markiz Ferrari, a je tega dne brez slovesa izginil. Za njim je izdana italica, vendar ga doslej še niso izsledili. Ferrari je osumljen tudi raznih drugih pustolovščin v drugih kopališčih.

— **Težka avtomobilna nesreča.** Iz Budimpešte poročajo: Na Stolobeligradski cesti neposredno pred občino Marton Vasar se je pripetila 26. tm. težka avtomobilna nesreča. Šoferja osebnega avtomobila, v katerem je sedelo šest oseb, je med vožnjo zadela klap. Avtomobil je še nekaj časa drvel z vso brzino dalje ter se nato, ker je bil brez krmarja, strmoglavil v cestni jarek. Eden izmed potnikov je ostal na mestu mrtev, dva sta bila težko ranjena, ostali trije pa so, odnesli lažje poškodbe.

— **Novotarija v francoskem parlamentu.** Kakor poroča »Petit Parisien«, namestila v Franciji uvesti pri bodočem zasledanju parlamenta daljše seje. V svrhu odpočitka poslancev se uvedejo vsako drugo uro odnosi po 20 minut. Parlamentarni krogi upajo, da bo na ta način v krajši dobi mogoče rešiti mnogo več, kakor pa sedaj s pogostimi in krajšimi seji.

— **Zanellaova vlada proti novim župnijam na Reki.** Zanellaova vlada je poslala v Rim protestno noto radi ustanovitve šestih novih župnij na Reki. V tem protestu povdarja vlada, da sta potrebna Reke doslej vedno odgovarjali že obstoječi župniji. S tem postopanjem bi šel Vatikan preko reške vlade, samo da bi nstregel današnji provizorični vladi na Reki, ki stremi za tem, da bi bila Reka tudi v cerkvenem oziru odvisna od Italije.

— **Izleti udeležencev kongresa Jugosl. št. združenja po Sloveniji.** Hrvatski in hrpaki udeleženci kongresa jugoslovanskega učiteljskega v Ljubljani napravijo v sredo dne 8. avgusta razne izlete po Sloveniji, na Triglav, v Kamniško Bistrico, v Celje, Maribor, Rogaško Slatino itd. Izletnike bo vodilo po Sloveniji slovensko učiteljsko in jim bo omogočilo, da si ogledajo slovenske kulturne in industrijske zavode ob tej priliki.

— **Hočeš, nočeš, moraš uvideti, da so »Pekatec« cenejši od drugih testenin,** ker se zelo nakuhaajo in se jih manj porabljuje.

ki nista slišala nič drugega ko povesti o Bellowjevem zlatu in obsegu njegovih delnic. Ali je pograbil tudi že ta potoki? — Ne, najti ga ni na nobenem zemljevidu in kap. Suow je moral izgotoviti uverljivo izjavo o svojem odkritju skratu z zemljevidom o njegovem toku. Eskimovci so si že vedno pripovedovali o bajni Reki zlata in njih povest se je sedaj uresničila. Mnogo se tudi glasovi o zlatih zakladih labradorskih iz prejšnjih dob: iz let 1907, 1897, 1883, celo iz leta 1608 in 1597.

Tako so srečolovci štirih stoletij grizli nmanjo skorjo bajno bogate pokrajine. In odvratna je ta skorja s svojimi skalnatimi vrhovi, ozkimi fjordi, pustimi mornarji in počasi plavajočimi ledenimi gorami. Stari ptici so imenujejo Kajnovo deželo; novejši trde, da je manj znana ko notranjščina Afrike ali sibirske planote, dežela brez zgodovine, velika, samotna dežela tišine.

Zdaj pa so gg. Bellow, Payne, Mac Connell, Seybold in drugi iz Ottawe in Montreala ustanovili družbo in se pripravljajo, da s prvimi dihom pomladi okrunijo struge labradorskih rek. Kupili so od vlade majhen parnik, postajo za prežičeni brzojav, najboljšo rudarsko opremo — skratka vse, kar je za uspešno delo na delnicah potrebno. Med zaposlenimi so rudarski inženjerji, vrtači, kopači, telegrafisti, izvedenci in izkušeni možje vseh vrst.

Ob severnem obrežju Nove Fundlandije in južnem Labradoru se prične borenje nekako junija. Kap. Hongroff

★
PARNIK

“LEVIATHAN”

59.956 br. reg. ton. 1447

Najmodernejši, največji in najrazkošnejši oceanski parnik
Vse, kar zmore znanost, denar in iznajdljivost, je vteleseno v tem čudovitem parniku. Brezprimerna udobnost v vseh razredih.

Potovanje v NEW-YORK 7. avgusta 1923
potem 28. avgusta, 18. septembra, 8. in 29. oktobra itd. vsake tri tedne ob torkih iz Southampton-Cherbourg. Podrobnosti na nižje naved. naslovih.

BREMEN - NEW-YORK

Direktna zveza s slajsnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi na udobnosti, snagi in prvovrstni oskrbi. Hitre in varne ladje „George Washington“, „President Fillmore“, „President Harding“, „President Roosevelt“, „America“, „President Arthur“.

Zahtevajte podrobnejša pojasnila in plovbo listo št. 231.

Najugodnejša prilika za prevoz tovorov.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata beogradske zadruge. — Podružnica:
Ljubljana, Zadruga zveza v Ljubljani.

Po dvojnem umoru v Ljutomeru.

Maribor, 27. julija.

Stuga inženjerja Ganusova, Černjenko, ki je obdolžen, da je v noči 6. julija umoril inženjerjevo ženo Julijo in triletnega sinčka, je bil 21. tm. izročen mariborskemu okrožnemu sodišču in državno pravdnštvo ga je obtožilo dvojnega umora. Černjenko se taji in vztraja pri svoji trditvi, da je tisti večer krog 10. ure prišel Wranglov kapetan Ovčarov v pred-sobo, kjer je on spal, in hotel iti k gospe Ganusovi. Ker mu je on — Černjenko — po naročilu inženjerja Ganusova hotel zabraniti, ga je Ovčarov s silo potisnil stran in šel v sobo inženjerjeve žene. On sam je potem zaprl sobo od zunaj, je zas-pal in ne ve, kako je Ovčarov zapustil sobo. Šele zjutraj se je zbudil in našel gospo in sinčka mrtva.

Ovčarov je po petih pričah dokazal, da je bil celi prejšnji večer in celo noč doma. Na njegovem telesu ni bilo najti nikakih poškodb. Ovčarova je državno pravdnštvo izpustilo.

Pri Černjenku pa so izven praskotin na obraza in prsih, ki izvirajo od borbe inženjerjeve gospe z njim, našli med njegovo srajco in spodnjimi hlačami ženske lase, podobne onim umorjene gospe. Černjenka slikajo poznavalci v kljub nje-

govu starosti (52 let) kot velikega prijate-lja nežnega spola. Nekoč je proti volji poljubil gospo Ganusovo. Ko ga je Ganusov vsled tega hotel zapoditi, je padel pred njim na kolena in trdil, da je to storil le iz nekake očetovske ljubezni do nje. Nekoč je v pijanem stanju pripove-doval prijateljem, da gospo strastno lju-bi. Inženjer Ganusov, ki je bil — kakor smo poročali — za časa nesreče v rodbini na službenem potovanju, je po povratku ko je zvedel o strašni tragediji, zbolel na umu, je v bolnici in še ni mogel biti za-slišan.

Ganusov je star 38 let in je vojak iz kijevske okolice. L. 1915 se je v Varšavi seznanil s takrat 16-letno precej premož-no zasebno uradnico Julijo V. in prišlo je do ljubezenskega razmerja. Za časa bojev z boljševiki sta se našla v Batumu, sta zbežala iz Odeše v Srbijo in se tam poročila. S seboj sta vzela kot slugo 52-letnega Vasilija Černjaka iz Odeše, očeta petero otrok in lastnika 40 ha posestva, ki so ga boljševiki izgnali, ker je šel Wranglovim vojakom na roko. Lansko jesen je prišel Ganusov iz Požarevca z drugimi Rusi k železniški zgradbi v Lju-tomer. Z ženo je živel v najlepših odno-sajih.

Iz življenja in sveta.

Ples kot patološki pojav.

Med slabo dedščino svetovne vojne spada tudi plesna manija. Razširjena je po Evropi in Ameriki kakor kužna bolezen. Opičji izročenci sodobne kulture po-snemajo barbarske šege, mehikanske or-gije in divjaške geste, samo da je ples nov, izviren. In plesati se mora. Mladina se hoče navžiti življenja, zato pa se vr-ti v plesu strasti in smrti. Neredki so slu-čaj, da se slabotna plesalka vzgrudi mrt-va — a kaj je to drugim, »tango« se na-daljuje! Niti veličanstvo smrti ne more zresniti plesalcev in jim odpreti oči, da bi videli, kako ogabno je vrtenje in skaka-nje polnagih, potnih človeških teles. Ne-davno so spravili v norišnico velikomest-nega plesalca, ki je plesal več dni zapo-redoma, dokler niso opazili, da mu je ples zmešal pamet — in še v prisilnem jopiču se je hotel vrteti, skočiti skozi okno in plesati, neprenehoma plesati. — Ples ima svojo lepoto, na pr. graciozni menuet. — Ples je plastična muzika — to nam kaže ruski balet. Ples je originalen izraz na-rodnega življenja. Spomnimo se kavkaš-kih plesov in ukrajinskega gopaka. Toda moderni ples je manija grdega skakanja in spada pred zdravnika.

Pred dnevi je izšel v ruskem založništvu »Delta« v Berlinu spis zdravnika dr. Mihaila Margulies. Pisec se je odločil povedati mladim ljudem, njih starišem in vzgojiteljem hladno resnico o plesu. Nje-gov spis je naslovljen: »Bolezen vjeka« (Bolezen časa). Iz spisa nam govori zdravnik in etik. Dobro je, da sta oba združena. Lahkomiselna mladina ne ma-ra »dolgočasne« moralistov. Zaman jo n. pr. učitelji svarijo pred spolno nečisto-stjo. Toda če zdravnik pokaže na sliki strašne posledice lusa, se marsikdo rad ustavi na »sladki« poti in vsaj še enkrat prevdari, preden pade v neznačajno noč. Dr. Margulies ugotavlja z vso odločnost-jo, da moderen ples ni več neželjeni sport, temveč pojav, ki spada v področje seks-ualne patologije. Strašni plesalci in ple-salke raznih »shimmy«-jev so duševni in moralni revčki, ki jih je treba zdraviti. Njihovo pregibanje in poskakovanje je glob izraz spolne pohotnosti in degenera-cije zdrave spolnosti. Kajti spolnost ni

sama na sebi nič požiravega in je noben resen človek ne misli »ubit«. Tudi ni tre-ba misliti, da bo mladina živeča strogo kot v samostanih. Treba pa je mladno o-poznati, da je moderna plesna manija njen strup, ki ubija telo in duha. Neumar-jen, bedasto poskakujoč ples ima celo vrsto slabih fizioloških posledic (srce, kri, živci, pljuča), najhujše pa je, da ubija v nadem človeku njegovo človeško dostoj-anstvo. Čisto upravičena je trditev, da se ravno v spolnem življenju spozna, koliko je kdo človek in koliko ni.

»Ples strasti in smrti« je ples čelne strasti in smrti človeškega sramu. Po mnemju dr. Margulies je današnja ples-na manija »svojevrsna posledica vojne, tega velikega moravirja človeške svobo-de in dostojanstva«. Oni, ki so srečno do-speli iz njenih strašnih senc so podobni nočnim pticem, ki so bili izpuščeni v sve-tli dan, slepo, z vso žejo svojih čustev so se vrgli v naročje strastem in slasten, imajoč le eno skrb, kako bi se mogli kar najbolj nasiti. Tako so nastali sedanji patološki plesi.

Dr. Margulies citira odstavke iz mo-dernih francoskih romanov, ki potrjujejo njegovo ugotovitev, da so moderni plesi seksualno-patološki pojav. Avtor upa, da bodo ti plesi izginili, kakor hitro se bo umirilo od vojne vzburkano človeško morje. Zato pa je treba, da stariši in vzgojitelji poudarijo mladino o spolni higi-jeni in jo navajajo k zdržnosti. Le tako bomo dobili čist in zdrav naraščaj!

Značilna je avtorjeva pripomba, da se v Franciji, zakonodajateljici mode, že opaža počasen in delen umik najmoderne-jših plesov. V dobrih družbah že zopet goje nežni, skromni menuet.

Pri nas sicer ni opaziti velikomestne plesne razuzdanosti, vendar pa bi bilo do-bro, če bi pametne matere poudarile svoje hčere in sinove, da je boljše biti nekoliko »nazadnjaški«, nego razkazovati na jav-nih plesih one dele telesa, kjer neha člo-veško dostojanstvo. Če kdo ne čuti potre-be tega dostojanstva, pa naj ne zameri, ako ga kdo uvrsti v dobo krapinskega pračloveka ali še nižje. I—us.

Lloyd George na zatožni klopi.

Senzacionalni proces v Londonu. — Lloyd Georgea toži pesnik.

V Londonu je nedavno pričel zanimiv proces, ki je razkril senzacionalno tulo-go, ki so jo igrali v minuli svetovni voj-ni finančni mogočniki v Angliji, ki so do gotove mere uživali celo podporo angleš-ke vlade. Proces je izzval angleški pesnik in publicist lord Alfred Douglas. Gre namreč za morskotno bitko pri Jutlandu med nemško in angleško mornarico. Zma-ga se je v začetku nagibala na nemško stran, a je končno zmagalo angleško brodogradje ter pognalo nemško brodogra-dje v beg. Ko so dospeli prve vesti v Lon-don, ki so poročale o angleški izgubi, je nastala na borzi velika panika. Več oseb je v par trenutkih izgubilo vse svoje premoženje. Douglas trdi v obtožbi, da

Pomorska bitka pri Jutlandu, in london-ska borza. — Lloyd Georgea toži pesnik.

je takratni minister sporazumno z neko finančno skupino objavil poročila o po-voljnem poteku bitke še le 24 ur pozneje, ko jih je sprejel. Med tem so njegovi pri-jatelji, ki so bili o stvari poučeni, izkori-stili položaj na borzi in pokupili vse pa-pirje, ki so strahovito padli. Drugi dan so seveda zopet poskušali. Na ta način je ta skupina zaslužila v enem dnevu 18 milijonov liver sterlingov. Obtožnica tr-di, da je minister Churchill dobil za to 40.000 liver sterlingov. Za vse to je baje vedel tudi Lloyd George. Douglas zahte-va, da se zadeva natanko preišče in kriv-ce kaznuje. Proces je naravno zbudil v vsej Angliji velikansko zanimanje.

Zanimivosti.

Roman ameriškega farmerja.

V ameriški občini Pontacoc je umrl nedavno bogati imejitelj plantaž J. Ma-theros. Na smrtni postelji je priznal svo-je zločine, ki so podobni kakemu krvavo-mu romanu. Pred 30 leti je bil strastno zaljubljen v dekle, ki je pozneje postalo njegova žena. Dekle pa je bilo zaročeno in je Matheros zastrupil zaročenca, da se je iznebil tekmece. Njegov zločin bi bil kmalu razkrit, zato je farmer umoril dva uradnika, ki sta raziskovala zastruplje-nje in mu skoraj že prišla na sled. Nato je umoril še enega uradnika, ki je bil tu-di že na sledu za morilcem dveh svojih tovarišev. Ko mu je voda lezla za grlo, je Matheros obdolžil vseh teh zločinov svojega delavca Biskopa in pred soči-sčem tako dobro »dokazal« njegovo kriv-do, da so nedolžnega moža obesili. — Matheros je potem živel mirno s svojo ženo in kopičil zaklade. Iz previdnosti je ostal ves čas angleški državljan. Njogo-va žena je pred leti umrla in prva pone-sla v grob skrivnost zločinov, ki so bili storjeni zaradi njenega lepega telesa. — Mož si je na smrtni postelji olajšal vest in izpovedal svojo krivdo, ki za njega ni več zemeljskega sodnika. Vsekakor je človek neverjetno zvita bestija, da se lah-ko s takimi zločini na vesti bogati in po-staja ogleden mož svoje okolice.

Gospodarstvo.

Nemški kapital v Jugoslaviji.

Naše češkoslovaške prijatelje zelo za-nima razvoj gospodarskega življenja v Jugoslaviji. Ponovno smo že imeli prilo-ko zabeležiti, da so Čehi v skrbah zaradi preočitnega prodiranja nemškega kapita-la v našo državo. Saj za gospodarsko in-vazijo sledi zmerom tudi politična. Te dni se pripelje v Jugoslavijo dolgo pričako-vani »kralj Nemčije«, velekapitalist Stin-nes. Že pred meseci je bilo slišati in čita-ti, da potuje inkognito po Jugoslaviji. Te vesti pa niso bile resnične. Gotovo je to, da se je že trdno zasidral pri nekaterih jugoslovanskih gospodarskih podjetjih in trdovratno se vzdržujejo vesti, da so pod njegovim skrivnim vplivom nekateri zagrebški in baje tudi beograjski listi. Sedaj je vest o Stinnesovem prihodu v Jugoslavijo potrjena. Kot glas češkoslo-vaške javnosti prinašamo beležko brati-slavskega »Slov. Dennika«, ki je izšla pod zgornjim naslovom dne 21. t. m.:

Po raznih vesteh pride prihodnje dni semkaj (v Zagreb) nemški veleindustrijec Hugo Stinnes, ki baje obišče svoje prija-telje in pregleda podjetja, pri katerih je njegov kapital udeležen. Temu posetu pri-pisujejo velik pomen, ker znači nadaljnje prodiranje nemškega kapitala v Jugosla-vijo. Stinnes baje obišče tudi Bosno in prejšnjo Srbijo, hoteč proučevati tamoš-nje gospodarske razmere. Ker je tamkaj čutiti močno potrebo tujega kapitala, da se odpro razni naravni zemeljski zakladi se govori, da bo Stinnes razširil investicije svojega kapitala v zvezi z nekateri-mi tamošnjimi bankami, pri katerih pa si bo poprej pridobil odločilen vpliv.

Njegovega obiska ne pričakujejo s po-sebnim veseljem, saj se da o posledicah sklepati že v naprej. Stinnes, ki si je kljub mnogim oviram izkrčil pot iz Av-strije v Jugoslavijo, bo storil vse, kar se bo dalo, tembolj, ker morejo le prav redka podjetja uspešno parirati njegove veleindustrijsko-ekspanzivne načrte. — Njegov vpliv v Jugoslaviji očitno raste in tako prodira v to državo neprija-teljski kapital, ki se bo razširil do naj-skrajnejše meje, ki mu bo dana.

—□—

g Novo podjetje v Prekmurju. Gosp. Vekoslav Kralj, pekar v Beltincih v Prekmurju, je pred kratkim otvoril tvor-nico suhorja. Podjetje izdeluje v začetku tri vrste in sicer vaniljev, cimtov in o-tročji suhor. Ta suhor je zelo priporočljiv za one, ki so bolni na želodcu. Namoden v dobrem vinu, je izredno dober in slasten. Priporočljiv je zlasti za otroke, ker je lahko prebavljiv in zelo redilen. G. Kralj je znan kot agilen in podjeten obrtnik in želimo njegovemu podjetju, ki je v vsem Prekmurju edino svoje vrste, najboljše uspehi. Kakor se nam poroča, se udeleži s svojimi izdelki tudi Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru, kjer bo imel vsakdo priloiko, da pokusi njegove izdel-ke, ki so že sedaj po vsem Prekmurju na glasu. Naša dolžnost pa je, da podpiramo domačo obrt!

g Aktivnost češkoslovaške zunanje trgovine. V prvi polovici letošnjega leta se je izvozilo iz Češkoslovaške za 5.612.400 mil., uvozilo pa za 4.071.900 mil. čK, torej za 1.540.400 mil. čK manj. Iz Jugoslavije se je uvozilo za 113.700 mil. čK, izvozilo pa v Jugoslavijo za 207 mil. čK. Naša trgovina s Češkoslovaško je bila torej za 93.300.000 čK pasivna.

g Italijanski organizator avstrijske tobačne režije. »Neue Freie Presse« poro-ča iz Rima: Načelniku v italijanskem fi-nančnem ministrstvu commendatorju Alibrandiju je poverjena nova ureditev in gospodarska izboljšava avstrijske to-bačne režije.

Mornarica veže najoddalje-nejše države! Gradimo našo mornarico! Jačajmo

Javne kulturne naprave v Mariboru.

STUDIJSKA KNJIŽNICA, Kazinško poslopje (Slomškov trg), odprta vsak dan od 9. do 13. ure.

LJUDSKA KNJIŽNICA, Narodni dom I. nadstropje, odprta ob nedeljah od 10.—11. ure in ob četrtkih od 18.—19. ure, mladinski oddelek ob sobotah od 18.—19. ure.

MESTNI MUZEJ, Cankarjeva ulica, odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Politične vesti.

* Še en top! Klerikalci so že očitno prišli na kant s svojimi argumenti za nedeljst Slovenije. Zato si je nedavno »Slovenec« izmislil indijansko zgodbo o nemški deputaciji, ki je šla v Beograd in zahtevala delitev Slovenije. In »Slovenec«, katerega mariborska tovariš »Stražar« in »Slov. Gospodar« sta naravnost zaščitnika našega nemštva, je izkonstruiral naenkrat veliko nemško nevarnost za slučaj delitve Slovenije. Kdo se ne smeje? Naši Nemci pa za delitev Slovenije! Dobro vedo, da so vedno bolj na varnem, čim dalj je od nas osrednja uprava in da se jim bo veliko bolj gle-dalo na prste, če bodo imeli v Mariboru svoj upravni aparat v obliki velike županije. Ali jim mar sedajna radikalna uprava v Ljubljani skrivi kak las? Saj vidimo: kadar izzivajo Nemci, pa zapirajo Slovence. In Nemci bi naj ne bili zadovoljni s takšno ureditvijo? Pojte, pojte!

* Pozabljenost je v političnem življenju huda stvar. Ljubljanski »Slov. Nar.« zadnje čase zelo občutno boleha na tej prikazni. Nedavno je zapisal v svoji neskončni modrosti, da »smo pred meseci govorili o koncentraciji naprednih sil, da pa se je ideja rodila očitno iz strankarskih in volilnih potreb«. Ljubi »Sloven. Narod« je zopet prespal skoro poldrugo leto in ne ve več, da je dr. Kukovec že 2. febr. 1922 na shodu v Središču pričel s koncentracijsko akcijo, torej v času, ko se o kakih volitvah še nikomur sanja-lo ni, tudi ne »Slov. Nar.«, in da je bila koncentracijska akcija iz narodnih in državnih razlogov stalna točka njegovega političnega dela. Žal da je zaslepljenost pri drugih strankah njegove dobro mišljene načrte prekrizala.

* Pred volitvami v avstrijsko narodno skupščino. Za enotno meščansko listo Avstrijska kršč. socialna stranka je v vodstveni seji 23. tm. sklenila, da je pri-pravljena z nemškimi meščanskimi stran-kami sestaviti enotno kandidatno listo za volitve v narodno skupščino, ako se ji v listi varuje njeno posestno stanje. Na

Ljudska knjižnica Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 10.—11. ure in ob četrtkih od 18.—19. ure mlad. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Mala oznanila.

Pohištvo: Spalne in jedilne sobe, kakor tudi kuhinjske opreme, se radi opustitve lokala prodajo po znižanih cenah. Mizarstvo Koroska cesta št. 46. 1549 8-1

Išče se vodja (mojster) za tvornico suhomesnatih robe in konserv. Ponudbe na Franjo Jenko, Ljubljana, Krekov trg št. 10. 1546 2-1

Različna dohro ohranjena dam-ska obleka se prodaja. Gosposka ulica 5. Manufakturna trgovina. 1534

Dobar čevljarški šivalni „Singer“ stroj na prodaj pri Jan-kotu Prelog, čevljarški moj-ster, Ljutomer. 1547

Vinotoč pod vajo v Rošpohu št. 199. pri Kamnici, prvevrstno vino, liter po 28 K, toči F. Rudl. 1539

Sodi za mast ali zelje v de-brem stanju, se radi preselitve po nizki ceni prodajo. Nasip-na ul. 43, Pobrežje. 1543 3-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna pestrež-ba. Vjekoslav Gjarin, Jurčičeva ulica 9. 1550

Soba se odda gospodini. Na-stop takoj. Pobrežje, Čankar-jeva ulica 6. 1519

Pietarko sprejme strojna ple-tarna Vezjak, Vetrinjska ulica št. 17. 1523 2-3

Prvovrstna čevljarška de-lavnica R. Menjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, spre-jema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarška po-pravila. Cene zmerno. Postrež-ba solidna. 1118 30-16

Vi dobite poštni paket fran-ko povsod: 1 kg testenine, 0.50 kg paradiznikov, 0.10 kg ribanega parmesana, 0.50 kg vital-kakaoa, 0.50 kg kakao Korf, 1 kg fine čokolade, 0.50 kg indijak sagua, vse skupaj samo za Din. 208.—, Hmelak i drug, Maribor. 1301

Lokal za skladišče, obrt, de-lavnico ali pisarno, 32 m² v Dravski ulici, se takoj odda. Pojasnila Dravska ulica 10. I. nadst., vrata 11. 1487 4-4

Bela otročja postelja, oma-re za obleko, omare z predali, matrace, stoli in drugo na prodaj. Vprašati: Rotorški trg št. 8, I. nadst. levo. 1554

Malo posestvo se zaradi dru-žinskih razmer po ceni prodaja. Stanovanje s nakupom takoj prosto. Studenec, Kralj Petra cesta 26. 1552 2-1

Yoghurt-mleko učinkuje osve-žujoče na duha in telo, za-branjuje želodčni in števni katar in ga zdravi, odstrani strupene snovi iz krvnih to-kov in da človeku pri trajnem uživanju visoko starost. Kot osvežujoče, poleg tega pa zdravo živilo nadomesti Yo-ghurt popoldansko kavo in je posebno finega okusa, ako se mu pridene malo malinovega soka. V kuhinji služi Yoghur-pri omakah kot izvrstno na-domestilo kisle smetane, torej pomeni prihranek denarja. Iz-deluje se iz mleka lastnih krav pri I. Hochmüller, špe-terijska trgovina, Stritarjeva ulica 5. Dobi se nadalje v mlekarini Vršič, Gosposka uli-ca 8 in v delikatesni trgovini Vračarje & Sorn, vogal Jurčič-ve in Vetrinjske ul. 1556

Pošteno, pridno dekle, ki zna tudi kuhati, se sprejme k boljši družini. Maistrova ulica št. 23/II. levo. Predstaviti se od 13. do 15. ali po 9. uri. 1551

Prodaja se kompletna snažno opremljena soba, z električno razsvetljavo in uporabo kuhin-je ter enoladne najemnine prosto za 35 000 Din. Naslov v upravi lista. 1553 2-1

Hrastov les v deblini 35, 50, 100, 130 mm, približno en va-gon se po ceni odda. Mizar-stvo Koroska cesta št. 46. 1492 5-5

Stanovanje s hrano za tr-govskega učenca se išče za takoj. Naslov v upravnistvu „Tabera“. 1541 3-2

Soba s hrano išče samosto-jen, soliden, boljši gospod in s posebnim vhom. Naslov v upravi „Tabera“. 1540 3-2

Glasovir se po nizki ceni pro-da. Loška ulica 5/II. nadst. vrata 16. 1538 3-2

Hiša obstoječa iz dveh sob in kuhinje ter trgovine z meša-nim blagom, 20 minut od glavnega trga v Mariboru, se radi družinskih razmer takoj ceno prodaja. Za hišo je pri-bližno 1 oral zemlje in tri za 400 l vina. Stanovanje in tr-govina je kupcu takoj na raz-polago. Več se iz prijaznosti, izve v delikatesni trgovini J. Šinigej, Aleksandrova cesta št. 18. 1561 2-1

Kredenca za sobo, umival-nik in nočna omarica se po ceni prodaja. Aleksandrova ce-sa 208, Benkič. 1535 2

Trile travniki na Pesnici na prodaj. Vpraša se pri vino-toču Novačan, Lajteršberg. 1532 2-2

Soliden gospod se sprejme na hrano in stanovanje Po-brežka cesta 9/I. nadst. zra-ven gostilne Nendl. 1533 2-2

Nogavice

kupite najcenejše pri trdki
Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1. 1179

— Gostilna —
„Pri treh ribnikih“
vsako nedeljo salonski koncert
ob vsakem vremenu. Začetek ob 15. uri. Prvovrstna stara in nova vina ter vedno sveže pivo. 1550
Za obilen obisk se priporoča
K. PRINČIČ

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V MARIBORU CENTRALA V LJUBLJANI

Podružnice: Brežice, Celje, Čno-melj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Plju, Sarajevo, Split in Trst.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoče račune proti najugodnejšemu obrestovanju. Provaja vse v bančno stroko spadajoče trans-akcije in izvršuje posebno borzne naloge hitro in pod najkulantnejšimi pogoji. — Ima prvovrstne zveze v tu- in inozemstvu.

Telefon št. 146 in 258. — Brzojavni naslov:
„LJUBLJANSKA BANKA“

Poštni čekovni računi:

Ljubljana št. 11.258,
Zagreb št. 39.068.

Wien št. 180.041,
Praga št. 59.705.

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta šte. 11

Delniška glavnica Din 50,000.000—
in rezerve preko Din 12,500.000—

Vloge čez Din 125,000.000—

Podružnice:

Beograd, Bielovar, Brod n/S., Celje, Dubrov-nik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Som-bor, Sušak, Sibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka.

Split: Jugoslavenska industrijska banka d. d.

Budapest: Balkan Bank r. t., Vaci utca 35.

453

Izvršuje vsebančne posle najkulantneje

Leseno pohištvo
Zelesno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljno oprava
Preproge
Zavesa

1313

Blago za pohištvo
Posteljno perje

po izvanredno nizkih ce-nah v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor

Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)

Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Naročam DNEVNIK „TABOR“

Ime: _____

poklic: _____

kraj: _____

pošta: _____

Priložite poštno položnico, da polijem naročnino!

V _____, dne _____ 1929,

lastnoročni podpis.

Prečrtaj, česar ne želiš!

Izreži in pošlji v odprti kuverti s 20 para znamko na naslov: „TABOR“, Maribor.

OTVORITEV TRGOVINE V LJUTOMERU

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom 6. avgusta t. l. otvoril podružnico — trgovino mešanega blaga v bivši Cimermanovi hiši v Ljutomeru. Potrudil se bom, da ustrežem cenj. občinstvu z dobrim blagom po solidnih cenah.

Kupoval bom vse deželne pridelke kakor jajca, maslo, suhe gobe vedno po najvišjih dnevnih cenah.

Priporočam se za obilen obisk spoštovanjem

1548

Franc Senčar, trgovec. — Malanodelja—Ljutomer.

DOBAVLJAMO TAKOJ
po dnevnih cenah s skladišča v ZAGREBU
vsakovrstne stroje in orodje
za mizarje, tovarne pohištva, kolarje in žage,
ključavničarje, mehanike in delavnice, za kle-
parje, za tovarne kleparskih in kovinskih iz-
delkov itd. Bogata zaloga transmisij, motorjev
za olje in bencin, kakor tudi popolne opreme
za varilnice.

ALAT I STROJEVI D. D.
KARL JETZBACHER, ZAGREB
Vlaška ulica 25. 695 18-7

Karlo Jetzbacher d. d.
ZAGREB, Vlaška ulica 25. Telefón 4-90.

Mi zastopamo že nekaj časa najbolj znano tvornico
Automat. Guß-Stahlkugel Fabrik
6-4 vorm. Fr. Fischer 1190

ter dobavljamo vse vrste in velikosti
ležajev (Kugellager)

postavno skladišče Zagreb po brezkonkurenčnih cenah.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Kataloge pošljamo interesentom brezplačno.

J. TAPIN
MAJGENEJŠA
MANUFAKTURA
MARIBOR GLAVNI TRG 1117

Naznanilo preselitve!

Vljadno sporočam svojim cenjenim edjemalcem
in slavnemu občinstvu, da se preselim s svojo trgo-
vine z mešaním blagom

„Pri kmetici“

dne 29. julija 1923 iz Koroške c. št. 7 na
Glavni trg št. 18

Pri tej priliki se zahvaljujem za izkazano mi-
zupanje v stari trgovini ter prosim, da mi ohranite
tudi v bodočnosti Vašo blago naklonjenost in v novi
trgovini počastite z mnogobrojnimi obiskom.

Zagotavljam, da se bom trudil tudi v bodoče
postreči z najboljšim blagom najcenejše in točno,

beležim z odličnim velespoštovanjem

Albin Novák

1544 lastnik trgovine „Pri Kmetici“

IV. Mednarodni velesejem v Libercih (Reichenberg), Češkoslov.

od 11. do 19. avgusta 1923.

Velikarska razstava blaga v 20. skupinah
Proti izkazu z legitimacijo, ki se dobiva pri

mednarodni speditiji REI-Ko. Maribor, Vojašniška ulica 6.

imajo inozemski obiskovalci pri vseh
češkoslovaških zastopstvih pravico na zni-
žane pristojbine za potno dovoljenje, ter
1. 33% popusta na vseh češkoslovaških
3-1 železnih od 8. do 23. avgusta t. l. 1525
2. 50% popusta na vseh žel. kraljev. SHS.
3. 20% popusta na vseh železnih italij-
janske države od 6. do 18. avg. Vse infor-
macije o liberskem velesejmu daje

Mednarodna speditija REI-KO.
MARIBOR, Vojašniška ulica šte. 6.

Reform

steklenice za konserviranje sadja, povrtnin
in mesa so najboljše in najcenejše.

Glavna zaloga za Jugoslavijo
pri tvrdki 1410 6-5

Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Ceniki na zahtevo!

Novo! Dežni plašči

od 450 Din. naprej, največji vzorci, pravkar došli. Ve-
lika izbira perila, klebukov, čevljev, dežnikov, palic, na-
hrbtljnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Vsi Slovenci,

ki pridejo po opravkih v Celje, obiščite

ново delikatesno trgo-
vino in zajtrkovalnico

Slavko Frece, Celje

Aleksandrova ulica 7. 1536

RADI PRESELITVE

SE PRODA LESENO IN TAPETNISKO POHISTVO,
PREPROGE, / ZAVESE TER POSTELJNE OPREME
PO ZELO ZNIZANIH CENAH

NOBEDEN NE ZAMUDI TE UGODNE PRILIKE, KI BO TRAJALA
SAMO OD 31. JULIJA DO 4. AVGUSTA 1545

KAROL WESIAK - MARIBOR ALEKSANDROVA 19

VINO CET

to varna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadst. 1384

STARINE

vseh vrst, železo, odpadke kositra, krojaške od-
padke, medenino, baker, cunje, odpadke stekla,
odpadke usnja i. t. d. kupuje po najvišjih cenah

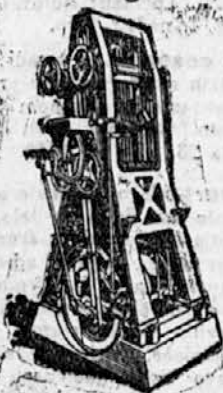
Jakob Zagode, Tržaška cesta št. 5.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

SVICARSKA TVRDKA V AUSTRIJI!

F. OBERHÄUSLI & Co.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE
Bregenz a/Bodensee (Vorarlberg)

Moderni stroji za žage,
polnojarmeniki, cepilni jar-
meniki, vodoravni jarmeniki,
strojna povprečna žaga za
rezanje debel, krajilne žage,
nihalne žage, brusilni stroji,
stroji za sekanje zob. Kom-
pletne naprave parnih žag
s transmisijami. 12-1 1504

Takojšnja dobava.

Le iz najplemenitejših
vrst kakaosa se izdeluje

Zahtevajte jo pri Vašem trgovcu!

MIRIM tovarna čokoladain
kakaosa, Maribor.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru
išče

bančnega slugo in tekača.

Ponudbe s prepisi šolskih in službenih spričeval je
2-1 poslati na zgornji naslov. 1560

Skladištar:

Savjestan, trijezan, oženjen, oko 40 godina
star, traži se za mlinske i gospodarske poslove,
te račune. Plača po dogovoru, nastup odmah.
Cijen. ponude pod br. 666 na upravo lista. 1559

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebšči-
nami, emajlirano, pločevi-
nasto in ulito posodo, porce-
lanasto, kameninasto in ste-
na debelo kleno robo. Na družbo
1386

Na znanje!
P. n. občinstvu na znanje, da pre-
zamemo vsa tapetniška dekoracija in
mizaraka dela kakor tudi vsa popra-
vila. — Tapetništvo in mizarstvo
Jagodič & Sajko
Maribor, Rotovžki trg 3.
Odlikovani z zlato medaljo. — Sodelstvo
zaprave in izvedenci. 1484
Novo! Zaloga pohištva. Novo!

Podpirajte slovenske tvrdke!

ARKO COGNAC MEDICINAL

2175